

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรร กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ
ในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาค สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางสาวทวิศรี กรีทอง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

สุขภาพของมหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-568-120-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012689

๕ ๒๕๓๕

RELATIONSHIPS BETWEEN SELECTED VARIABLES AND PROFESSIONAL NURSES'
QUALITY OF WORKING LIFE IN PROVINCIAL HOSPITALS UNDER
THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

Miss Taweessri Greetong

คณบดีวิทยาลัยพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-568-120-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับคุณภาพชีวิตการทำงานของ
พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลสวนกุหลาบภาค สังกัดกระทรวง
สาธารณสุข

โดย นางสาวทวิศรี กรีทอง
ภาควิชา พยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญยานุรักษ์

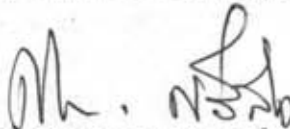
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เน้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยวัช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้อำนวยการศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญยานุรักษ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศิริเรก ศรีสุโข)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคักสรรกับคุณภาพชีวิตการทำงานของ
 พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาค สังกัดกระทรวง
 สาธารณสุข

ชื่อนิสิต นางสาวหวิศรี กรีทอง

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ทวงรัตน์ มุญญานุกรณ์

ภาควิชา พยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ
 ในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาค สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และศึกษาความสัมพันธ์
 การทำงาน ตัวพยากรณ์ คือ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ การรับรู้ต่อความสามารถเชิงวิชาชีพ
 การรับรู้ต่อระบบบริหาร ค่านิยมทางวิชาชีพ ค่านิยมทางราชการ ค่านิยมทางบริการ และ
 ขนาดของโรงพยาบาล

ตัวอย่างประชากร เป็นพยาบาลวิชาชีพจำนวน 404 คน ที่ปฏิบัติงานในหอ
 ผู้ป่วยสามัญ ของโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน โดยใช้
 วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นคอน (Multistage sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง 2 คอน
 และอีก 2 คอน ปรับจากแบบสอบถามที่มีอยู่เดิม นำไปหาความตรงความเนื้อหา ด้วยการ
 ตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 ท่าน หากความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้สูตร
 สัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาค (Cronbach's α -Coefficient) ค่าความเที่ยง
 ของแบบสอบถาม เรื่องคุณภาพชีวิตการทำงาน การรับรู้ต่อความสามารถเชิง
 วิชาชีพ การรับรู้ต่อระบบบริหาร ค่านิยมทางวิชาชีพ ค่านิยมทางราชการ และค่านิยม
 ทางบริการ คือ 0.92, 0.56, 0.87, 0.85, 0.66 และ 0.83 ตามลำดับ

ข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS^X) โดยหาค่าร้อยละ หาค่าความสัมพันธ์ควยวิธีเพียร์สัน วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มควยค่าที่ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทดสอบหาความแตกต่างควยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลส่วนภูมิภาค สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง
2. พยาบาลวิชาชีพที่มีสถานภาพสมรสสูง มีค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตการทำงานสูงกว่าพยาบาลวิชาชีพที่มีสถานภาพสมรสต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. พยาบาลผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงานสูงกว่าพยาบาลประจำการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. พยาบาลวิชาชีพที่แตกต่างกันด้าน อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับตำแหน่งและขนาดของโรงพยาบาล มีค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตการทำงาน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. การรับรู้ต่อระบบบริหาร การรับรู้ต่อความสามารถเชิงวิชาชีพของตนเอง ค่านิยมทางวิชาชีพ ค่านิยมทางราชการ ค่านิยมทางบริการ และตำแหน่งหน้าที่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. อายุ และขนาดของโรงพยาบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
7. การรับรู้ต่อระบบบริหาร การรับรู้ต่อความสามารถเชิงวิชาชีพ และขนาดของโรงพยาบาล สามารถรวมกันพยากรณ์ ความแปรผันของคุณภาพชีวิตการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ร้อยละ 61.3

Thesis Title Relationships Between Selected Variables and
Professional Nurses' Quality of Working life in
Provincial Hospitals under the Jurisdiction of the
Ministry of Public Health

Name Miss Taweesri Greetong

Thesis Advisor Associate Professor Puangrat Boonyanurak, Ed.D.

Department Nursing Education

Academic Year 1986

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the professional nurses' quality of working life in provincial hospitals under the jurisdiction of the Ministry of Public Health and to search for the variables that would be able to predict the professional nurses' quality of working life, the selected predetermined predictor were age, position, perception of professional competency, perception of management system, professional values, service-traditional values, bureaucratic values and hospital size.

Four hundred and four research subjected who have been working in general wards of Center hospitals, General hospitals and Community hospitals were randomly selected by using multistage sampling method.

The research instrument which 2 parts were developed by the researcher and another 2 parts were modified from other instruments.

The research instrument's content validity was reviewed by 9 experts. Cronbach's Alpha coefficient was used for the reliability testing on "quality of working life scale," "perceptions of professional competency scale," "perception of management system scale," "professional values scale", "service-traditional values scale" and "bureaucratic values scale" indicated the value of 0.92, 0.56, 0.87, 0.85, 0.66 and 0.83 respectively

A Statistical Package of Social Science (SPSS^X) Computer program was used for data analysis. Various statistical methods percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product - Moment Correlation Coefficient, t-test, analysis of variance and Scheffe's method and Stepwise Multiple Regression analysis have been used to analyse data.

Summary of the findings were as follow :

1. Professional nurses working in provincial hospitals under the Jurisdiction of Ministry of Public Health demonstrated middle level of Quality of Working Life.
2. Married professional nurses demonstrated higher quality of working life than single professional nurses at the .05 significant level.
3. Nurse administrators showed higher quality of working life than professional nurses at the .05 significant level.
4. There was no statistical significant difference between Professional Nurses' Quality of Working life who differed in age, working experience, hospital size and position classification.

5. Perception of professional competency, perception of management system, professional values, service-traditional values, bureaucratic values and position were related to Quality of Working life at the .05 significant level.

6. Age of professional nurses and hospital size did not related to Quality of Working life at the .05 significant level.

7. Perception of professional competency, perception of management system and hospital size contributed significantly to effective predictions of professional nurses' quality of working life. These predictors accounted for 61.3 percent ($R^2 = .613$) of the variance of professional Nurses' Quality of Working life.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งของ
รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่ได้ให้
ความรู้ แนวคิด คำแนะนำ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่
อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในเจตนาและความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพของ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการ
พยาบาล ที่กรุณาให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวก เป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล ขอขอบพระคุณ พยาบาลวิชาชีพทุกท่าน ที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัย ที่ให้
ความกรุณาตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณ ที่ ๆ น้อง และเพื่อน ๆ ในการ
ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล ในการทำวิทยานิพนธ์
ครั้งนี้

ความสำเร็จทั้งมวลของผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เนื่องมาจากพระคุณของ
ผู้บังเกิดเกล้าทั้ง 2 ท่าน ในการให้การอบรมเลี้ยงดู และเป็นกำลังใจให้ตลอดเวลา
ตั้งแต่เริ่มศึกษาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน และพระคุณนี้จะอยู่ในความสำนึกตลอดไป

ทวีศรี กรีทอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ
สารบัญ	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	13
คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	18
ความพึงพอใจคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	20
ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	31
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การหาความตรงตามเนื้อหา(Content Validity)	47
การหาความเที่ยง (Reliability)	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	การรวบรวมข้อมูล.....	54
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
5	บทสรุป	105
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	108
	อภิปรายผลการวิจัย.....	113
	ข้อเสนอแนะ.....	128
	บรรณานุกรม.....	131
	ภาคผนวก.....	140
	ก. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	141
	ข. แบบสอบถามในการวิจัย.....	159
	ประวัติผู้เขียน.....	181

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ประชากรและตัวอย่างประชากรในแต่ละประเภทโรงพยาบาล....	39
2	จำนวนตัวอย่างประชากรในแต่ละประเภทโรงพยาบาล แยก ความภูมิภาค.....	39
3	ความถี่ และเกณฑ์ที่แสดงถึงการมีคุณภาพชีวิตการทำงาน.....	41
4	สรุปความนึกเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการหาความตรงความเนื้อหา...	49
5	จำนวนและร้อยละ ของพยาบาลวิชาชีพ จำแนก ตามอายุ สถานภาพ สมรส ขนาดของโรงพยาบาล ตำแหน่งหน้าที่ ประสมการณในการ ทำงานและระดับตำแหน่ง.....	62
6	จำนวน และร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามคุณวุฒิการทำงาน	65
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามกลุ่มอายุ.....	66
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	67
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	68
10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	69
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามระดับตำแหน่ง.....	70
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตาม กลุ่มประสมการณในการทำงาน.....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของควมั่งงี้คุณภาพชีวิตการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพ.....	73
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของควมั่งงี้คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล วิชาชีพจำแนกตามกลุ่มอายุ.....	74
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของควมั่งงี้คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล วิชาชีพ จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	78
16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของควมั่งงี้คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล วิชาชีพ จำแนกตามขนาดของโรงพยาบาล.....	81
17	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของควมั่งงี้คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล วิชาชีพ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	84
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของควมั่งงี้คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล วิชาชีพ จำแนกตามระดับตำแหน่ง.....	86
19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของควมั่งงี้คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล วิชาชีพ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน.....	89
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของควมั่งงี้คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล วิชาชีพ จำแนกตามประสบการณ์ที่ทำงานในค่านบริหารการพยาบาล.....	92
21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของควมั่งงี้คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล วิชาชีพ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ระดับพยาบาล ประจำการจนถึงปัจจุบัน.....	95
22	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยคักสรร.....	99
23	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยคักสรร กับปัจจัยคักสรรและ คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ.....	100

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	การหากลุ่มตัวพยางค์ที่มีนัยสำคัญในการพยางค์คุณภาพชีวิตการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพ.....	102
25	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยางค์ ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐานของสัมประสิทธิ์การพยางค์ ค่าทดสอบสัมประสิทธิ์ถดถอย ของตัวพยางค์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์ การพยางค์ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยางค์ และ ค่าคงที่ของสมการพยางค์.....	104
26	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของคะแนนเฉลี่ย ของคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพคามควมั่งมี และ รายขอ.....	152

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย